

опитування підкреслює актуальність модернізації адміністративних процедур, підвищення кваліфікації персоналу та забезпечення прозорості роботи державних органів.

2. Розробка пропозицій щодо вдосконалення системи надання державних послуг дозволила сформувати комплексні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності підтримки ВПО. Основними з них є спрощення адміністративних процедур через впровадження цифрових платформ, таких як «Дія», організація навчальних програм для підвищення цифрової грамотності та забезпечення технічної підтримки. Запропоновані заходи також передбачають створення інформаційних центрів для оперативного реагування на потреби ВПО, запровадження системи моніторингу якості послуг та стимулювання економічної адаптації переселенців через підтримку підприємництва і перекваліфікацію. Реалізація цих ініціатив сприятиме підвищенню рівня соціальної та економічної інтеграції ВПО у приймаючі громади.

Список використаних джерел

1. Внутрішньо переміщені особи. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> (дата звернення 27.04.2025).
2. Гриценко А., Бурлай Т. Вплив цифровізації на соціальний розвиток. *Економічна теорія*. 2020. № 3. С. 24-51. URL: http://etet.org.ua/docs/ET_20_3_24_uk.pdf (дата звернення 27.04.2025).
3. Кукіна Н. В., Петруха Н. М., Великий Є. О. Сучасний стан гендерної рівності у формуванні трудового потенціалу для забезпечення економічної стабільності. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 8(36). С. 879-889.
4. Надання допомоги ВПО. Портал Дія. URL: <https://guide.dia.gov.ua/view/nadannia-dopomohy-na-prozhyvannia-vnutrishno-peremishchenym-osobam-1a52a816-12be-4261-8733-bda51a4ef0e1> (дата звернення 27.04.2025).
5. Юрченко Н. Скільки в Україні переселенців і де найбільше ВПО: статистика за областями. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/skilki-ukrayini-pereselentsiv-i-de-naybilshe-1729603384.html> (дата звернення 27.04.2025).

Науковий керівник: Кукіна Н. В., к.е.н., доцент, завідувачка кафедри маркетингу Таврійського державного агротехнологічного університету імені митра Моторного

АНАЛІЗ ЕТАПІВ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Ціль сталого розвитку №16: Мир та справедливість

Яременко Є. Р. lizayaremenko03@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Метою реформи децентралізації є формування ефективних органів місцевого самоврядування та територіальної організації влади, створення та підтримка комфортного життєвого середовища для громадян, надання доступних та якісних публічних послуг, створення умов для дотримання принципу народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад.

Реформа передбачає відповідальність органів місцевого самоврядування перед жителями громади за ефективність своєї роботи, а також перед державою за її законність.

Децентралізація – процес передачі повноважень і бюджетних надходжень від державних органів до органів місцевого самоврядування [1].

Наразі два етапи децентралізації вже завершені, сформований план заходів та дорожня карта на 2024-2027 роки. Проаналізувавши перший етап децентралізації влади в Україні, який пройшов у 2014-2019 роках можна зазначити, що з 2015 по 2019 роки було утворено 982 об'єднані територіальні громади населення яких склало 9 мільйонів громадян, у середньому

бюджети територіальних громад зросли у 5-7 разів, за рахунок державної підтримки було виконано більше 12 тисяч проектів. Було створено центри надання адміністративних послуг з метою покращення взаємодії з населенням громад. Станом на кінець 2019 року кількість ЦНАПів в Україні перевищила 778. Також саме тоді почало впроваджуватися електронне врядування і прозора для громадян тендерна система закупівель.

Завдяки більш раціональному використанню державних видатків було створено опорні школи, їх кількість на кінець 2019 року становила 793 заклади освіти та 1 284 філій, у яких навчались 347 тисячі 175 учнів, у об'єднаних територіальних громадах функціонувало 343 опорних школи і 551 філії відповідно, в них навчалось 154 548 учнів [2].

Щодо другого етапу децентралізації влади в Україні, то вона проходила у 2020-2021 роках та була визнана Кабінетом Міністрів України однією з найпріоритетніших реформ, яка сприятиме розвитку місцевого самоврядування та економічному розвитку країни в цілому. Саме тому для формування базового рівня місцевого самоврядування 2020 рік став ключовим.

12 червня 2020 року Уряд затвердив новий адміністративно-територіальний устрій базового рівня. Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів, в Україні сформовано 1469 територіальних громад, які покриватимуть усю територію країни. 17 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно з документом, тепер в Україні 136 районів. Старі 490 районів парламент ліквідував. 15 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла постанову 3809 про призначення чергових місцевих виборів на 25 жовтня 2020 року. 16 липня Верховна Рада України прийняла зміни до виборчого законодавства. 25 жовтня 2020 року пройшли місцеві вибори на новій територіальній основі громад і районів [3].

Усе це створює стійку основу для наступного кроку реформи місцевого самоврядування, а також допомагає прискорити реформи в таких сферах, як охорона здоров'я, освіта, культура, соціальні послуги та енергоефективність, а також сприяє сталому розвитку суспільства.

Вже 26 березня 2024 року Кабінет Міністрів України своїм Розпорядженням затвердив план заходів з реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади на 2024-2027 роки.

План визначає заходи, строки виконання та органи, відповідальні за їх виконання, для реалізації завдань щодо:

- врегулювання окремих питань адміністративно-територіального устрою;
- переформатування місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу;
- відновлення діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на деокупованих територіях;
- розмежування повноважень органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади за принципом субсидіарності;
- посилення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування для забезпечення здійснення визначених законодавством повноважень;
- формування професійної конкурентної служби в органах місцевого самоврядування;
- створення передумов для залучення жителів до прийняття управлінських рішень на місцях, розвиток форм прямого народовладдя;
- посилення інституційної спроможності асоціацій органів місцевого самоврядування;
- закріплення результатів реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Конституції України [4].

Отже, можна дійти висновку, що реформа децентралізації в Україні пройшла два успішні етапи, що сприяли зміцненню місцевого самоврядування, фінансовій самостійності громад і розвитку інфраструктури. Впроваджені зміни дозволили створити ефективну адміністративно-територіальну систему, що забезпечує якісні послуги для населення та сприяє залученню громадян до управлінських процесів. Наступний етап реформи на 2024-2027 роки передбачає подальше вдосконалення механізмів управління, перехід до

префектурної моделі місцевих адміністрацій, відновлення влади на деокупованих територіях і конституційне закріплення досягнень реформи, що стане важливим кроком для стабільного розвитку держави[5].

Список використаних джерел

1. Децентралізація в Україні: досягнення, надії і побоювання. Український незалежний центр політичних досліджень. 2017. 52 с. URL: <https://www.international-alert.org/app/uploads/2021/08/Ukraine-Decentralisation-UK-2017.pdf> (дата звернення 22.04.2025).
2. Опорні школи в Україні: аналітичний збірник / Інститут освітньої аналітики, Міністерство освіти і науки України. Київ. 2019. 128 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentacii/Institut-zbirnik.pdf> (дата звернення 22.04.2025).
3. Загальна інформація. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.ua/about> (дата звернення 22.04.2025).
4. План заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024 - 2027 роки. Кабінет Міністрів України. 2023. URL: <https://mtu.gov.ua/files/2.pdf> (дата звернення 22.04.2025).
5. Формування та шляхи створення об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації: хрестоматія / Г. В. Ортіна та ін. Мелітополь, ФОП Однорог Т. В., 2019.410с.

Науковий керівник: *Вороніна Ю. Є., к.н.з держ.упр., доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*